



Antropologija SZ i NZ  
Iz3101 (ISVU: 95662)  
amdg.ffrz.hr → nastava



# Biblijski fenomen proroštva

---

***NZ: Proročica Ana, Ivan Krstitelj***

***a) Izvorni nacrt (Pnz 18,15-20)***

***b) Prvi prorok? (Post 20,7)***

***c) Mihej ben Jimla (1 Kr 22,7-28)***

***d) Proročica Hulda (2 Kr 22,14-20)***



Antropologija SZ i NZ  
IZ3101, ISVU: 95662,  
ECTS 3



# Antropologija Staroga i Novoga zavjeta

Izborni predmet iz Kršćanske antropologije

---

ponedjeljkom od 8:15,

**FFRZ**

**amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ**

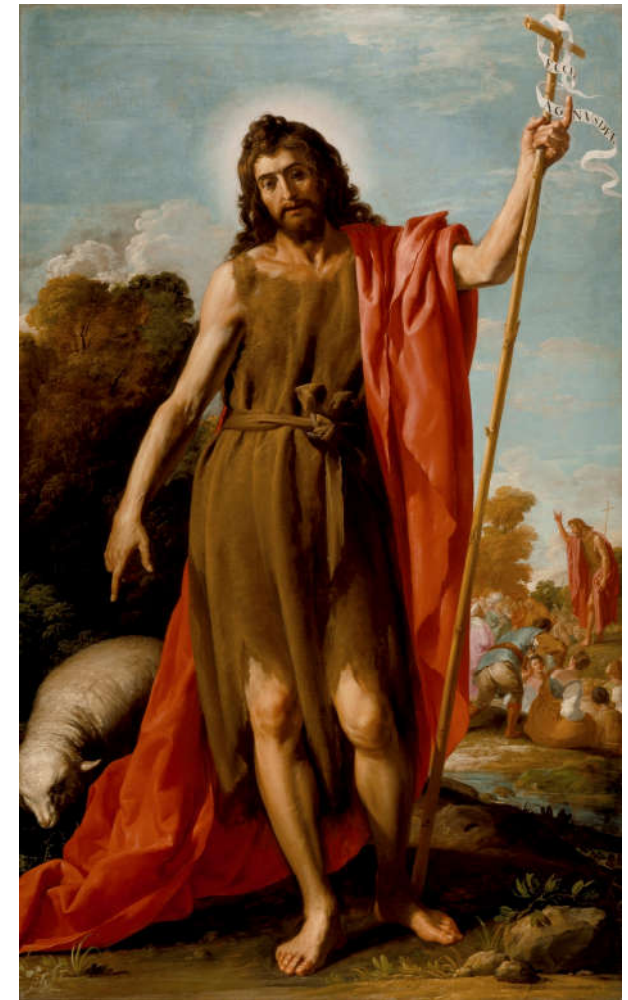
**Video-udžbenik**

***Biblijska antropologija (EPUB)***

amdg.ffrz.hr

# Novozavjetni proroci

- Proročica Ana (Lk 2,36)
  - Prorok u Lk 1,76  
← 70 ← 67:
- Krstitelj – prorok Svevišnjega (1,76)
  - Njegovi sveti proroci (70)
  - Otac Zaharija  
*proročki govori* (67)
  - Pred Gospodinom (76)
- Isus = Krstitelj, Ilija, prorok...? (Mk 8,27)
- Ilija je već došao (Mk 9,13)



# Znak raspoznavanja

- נביא *nabi'* – “titula”, osobna iskaznica
- ראה *ro'ê* – onaj koji gleda
  - Npr. Samuel (1 Sam 9,19):
  - “...sve ću ti kazati što ti je na srcu”
  - Stvoritelj *gleda* (Post 1)
- חזן *hozê* – onaj koji ima viđenje
  - Npr. Gâd (2 Sam 24,11)
    - Davidov “vidjelac”
  - *hazâ* vidjeti u Am 1,1
  - “riječi koje je motrio”
- προφήτης ⇔ ψευδοπροφήτης (LXX)
- “pisani”/“pisanski” proroci i oni drugi



# “Formule”

- **Proročka formula** (o dolasku Božje riječi):
- ... וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי *vaj<sup>e</sup>hî d<sup>e</sup>bar 'Adonaj 'el...*  
npr. Jon 1,1
  - “Riječ Jahvina dođe Joni...”
- “i dođe (mu) riječ Gospodnja”
- **Glasnička formula:**  
*כֹּה אָמַר יְהוָה kô 'amar 'Adonaj* npr. Iz 43,1
  - “Ovako govori Jahve... Ne boj se, ti si moj!”
- “Gospodin ovako govori”
- **Riječ Gospodnja:** נֹאֵם יְהוָה *n<sup>e</sup>um 'Adonaj*  
npr. Jr 31,31
  - “Evo dolaze dani – riječ je Jahvina – sklopit ću novi savez...”





# Izvorni nacrt – Pnz 18,15-20

- ❑ Definicija proroka u Pnz 18,18b
- “Dat ću riječi svoje u njegova usta...”
  - ❑ Odakle *institucija* (קוּם *qûm* 18,15)?
- Bog ga podiže (15)
  - ❑ Prva zadaća (18,18):
- Primiti riječ, usp. Jr 1,9:
  - ❑ “Evo, u usta tvoja stavljam riječi svoje...”
  - ❑ Iz koje sredine (15)
- Jedan od braće (15) – obiteljska bliskost
- Protuteža vračarima (18,9-14)
  - ❑ bodri na vjernost Bogu (13)



# Uzor-prorok Mojsije

- ❑ Prorok u Pnz 18,15?
- **נָבִיא *nabî*** “kao što sam ja” Pnz 18,15
  - ❑ Vjerodostojna oporuka usp. v18:
- “kao što si ti” – “ja ću podići proroka”
  - ❑ Povijesni izvor proročke službe (16):
- Sinaj: posrednik Saveza
  - ❑ Odgovor na traženje zajednice (16)
  - ❑ prenosi zajednici (“im”) Božje riječi (18)
  - ❑ Slušatelji odgovorni pred Bogom (19)
  - ❑ Riječ božanske vrijednosti (22 usp. Post 1)
- Tko je za Petra obećani prorok prema Dj 3,13.22?
- Isus



# Prvi prorok (Post 20,7)

- Tko je prorok, tko govori? (Post 20,7b)
- **Abraham, Bog proglašava**
  - *Pred kim (usp. 20,3)?*
  - **Abimelek Gerarski**
    - strani kralj
  - **Kakav je Abraham (11)?**
- **predrasuda i strah za život**





# Prva proročka zadaća

- Prva zadaća?  
(Post 20,7.17)
- “molit će” (7)
- Moli (17) –  
zagovornik
  - Uspješno? (Post 20,17)
- Bog liječi (17) – bitna molitva
- 3.7[2x] מוֹת (*môt* umrijeti) ⇔ v7 חַיָּה (*ħajâ* živjeti)  
4.11 הָרַג (*harag* usmrtiti) ⇔ v17 יָלַד (*jalad* rađati)



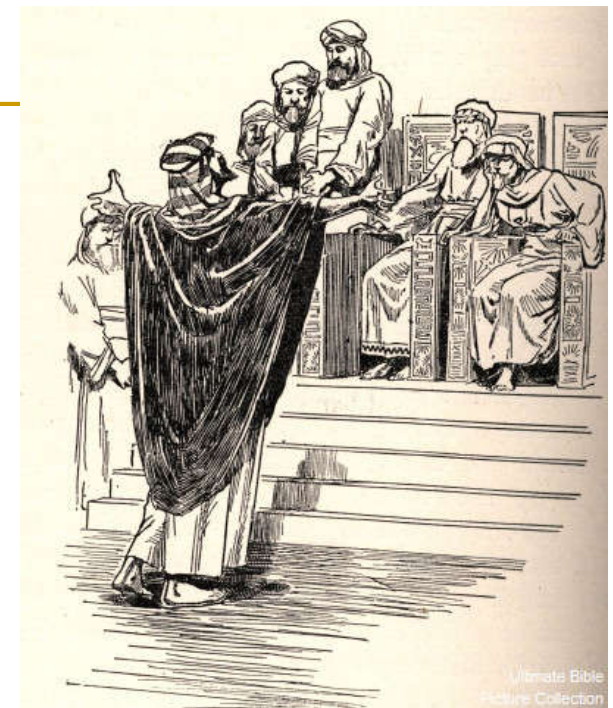
# Mihej, sin Jimlin

1 Kr 22,7-28 (2 Ljet 18,7-27)

מיכיהו

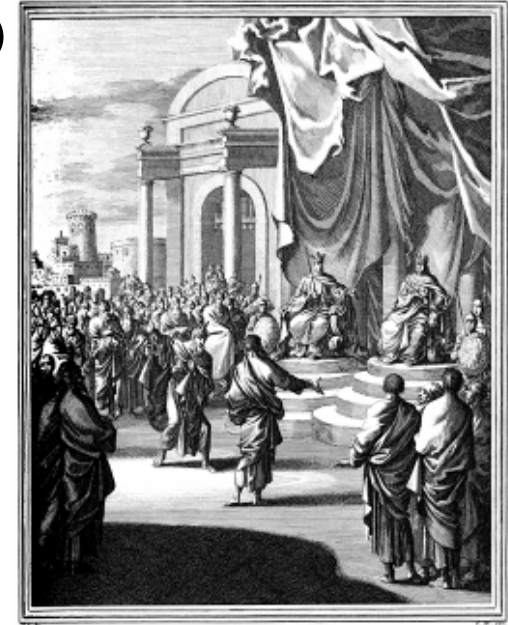
*mikajahu*

(↔ מיכה *mikâ*)



# Nepoznat, a važan

- “kao ovce bez pastira” (1 Kr 22,17; Mt 9,36)
- udaren po obrazu (1 Kr 22,24; Iv 18,22)
  - vrijeme proroka Ilije
  - 1 Kr 22,7-12:
- Dva kralja, Sidkijin *performance*
  - 13-18:
- Mihej s poslanikom (13s)
- Kompromis pred kraljem (15s)
- Viđenje, tumačenje (17), ponovljena optužba (18)
  - 19-28:
- Proroštvo (19-23); trpljenje (24-28)



II REGUM. XXVIII.  
Regibus in coram binis, Regumque Ministris,  
Ora fecit vatis pseudo-propheta sacri.  
Sic, quae fœda luunt alias mendacia, plagis  
Impia veridicos excipit aula viros.  
Hier läßt der Lügner eine auf dessen Rücken liegen,  
der Fürsten Wahrheit. Gehrt sie, wie sich dieses reimt,  
so gehls bey Stößen zu. Wie man sonst strafft die Lügen,  
so schadet man da den Stand der derben Wahrheit heim.

# Jedini istinit

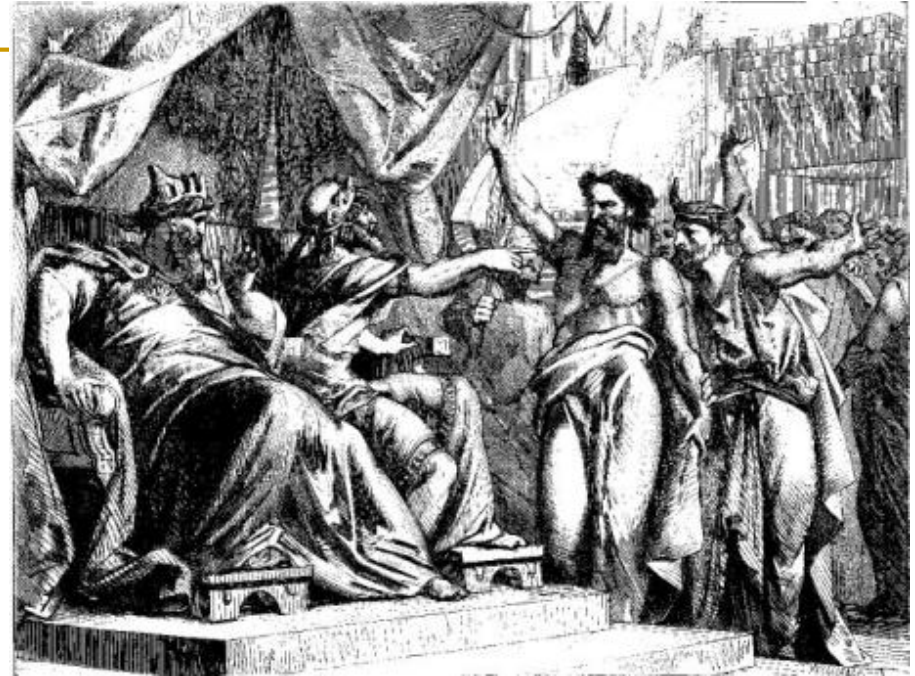
- נביא ליהוה (1 Kr 22,7)
- “prorok za Gospodina”
- “jedan muž” איש אחד  $'i\check{s}$  'eḥad (8) ⇔ (6)
- oko 400 (v6) koji traže rat





# Jedini istinit

- Ahabov sud (8):
- “ovaj proriče *zlo* nada mnogom” (רע *rā‘* 8.18)
  - Ahab pri svome (18); rješenje u 3. dijelu (23)
  - Naručeni proroci (6):
- “*Gospodar će dati*” (6 usp. 12)
  - Zloporaba svetoga imena (11):
- Sidkija sa željeznim rozima: “Ovako govori יהוה” (11)





# Prvi odgovor

- Mihej odgovara (1 Kr 22,15):
- “uzidi, pobijedi, dat će יהוה u ruku kraljevu”
- ponavlja iz v12
- Kraljevo pitanje u v15?
- “Miheju, da pođem...?”
- osobno mišljenje



# Drugi odgovor

- Novi odgovor u 1 Kr 22,17:
- *Videnje o ovcima: Izrael*
- *Tumačenje: nema gospodara*
  - *Šalom (17) nije zlo (18)*



# Autentično svjedočenje

- ויאמר יהוה (1 Kr 22,17.20s)
- “i rekao je Jahve”
  - ⇔ Sidkija: “ovako govori Jahve” (11)
  - ⇔ Ahab: “ovako govori kralj” (27)
- Treći odgovor (19-23) – vrsta (19):
- Riječ Gospodnja (19) = “savjet” (5)
- 2. viđenje: nebeski dvor (19-22)
  - Tumačenje (23):
- pravo stanje: duh laži v23
- kralj na prijestolju (19 ⇔ 10)
  - Tko proriče zlo? (רעה *rā'â* v23)
- “יהוה navješćuje zlo”
- Proroštvo kome (28):
- “Čujte svi puci!” (28)



---

# Hulda iz Jeruzalema govori Božje riječi

---

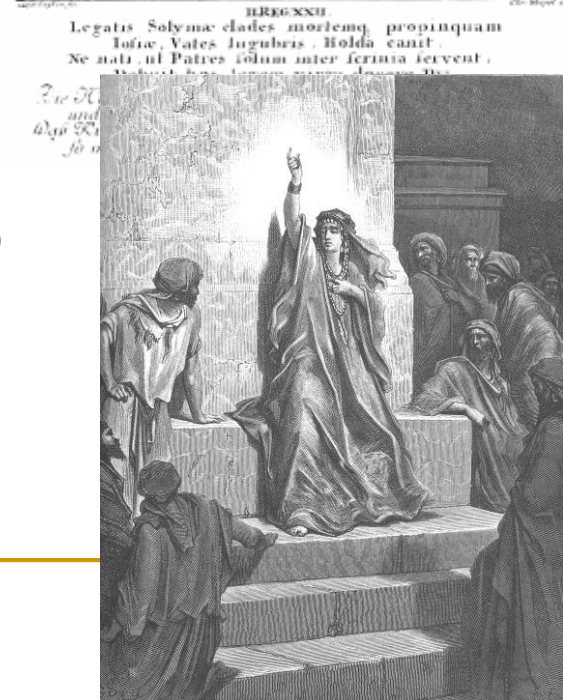
**2 Kr 22,14-20 i  
2 Ljet 34,22-28**





# Hrabra i važna (2 Kr 22)

- Pronađena “Knjiga Zakona” (22,8)
- Kralj Jošija traži Božji savjet (13)
- Najviše izaslanstvo (14)
- Dobivaju odgovor (15-20)
  - “čovjek koji vas je poslao”
  - Dovesť ću nesreću, ostavili su me  
⇔ sjedinit ću te s ocima
- “ovako govori Gospodin” (15.16.18)  
+ “riječ je Gospodnja” (19)
- “Proročica” (נְבִיאָה *n<sup>e</sup>bî'â* 14)





# Posve u službi Božje riječi

- glavna tema: ovo mjesto =
- Jeruzalem
  - proroci nisu samo “slobodni strijelci”
  - Muž: čuvar odjeće (2 Kr 22,14)
- Božji pogled ide dublje:
  - Kad je kralj slušao (2 Kr 22,19)
    - Omekšalo mu se srce
    - Ponizio se
    - Plakao je
      - Ne samo razderao haljine (11)
- “uslišio sam te” (19) – i Bog sluša
- Božji sud gradu, *šalom* za kralja



# Plodovi

- ❑ Kralj čita cijeloj zajednici (2 Kr 23,2; 2 Ljet 34,30)
- “Knjigu Saveza”
- obnova Saveza:
  - ❑ kralj i sav narod (2 Kr 23,3)
  - ❑ svi u Izraelu služe Gospodinu (2 Ljet 34,33)
- Sav narod u slavlju (2 Kr 23,22):
- Pasha – *kakva* (2 Kr 23,2; 2 Ljet 35,18)?
  - ❑ prvi put takva od Sudaca (2 Kr 23,22)
  - ❑ Od Samuela (2 Ljet 35,18)

